

Ivan Koprić

**USPAVANO SRCE DEMOKRACIJE , Avis Rara Studio,
Zagreb 2018, str. 310**

Prof dr. sc. Ivan Koprić objavio je 2018. godine knjigu pod nazivom *Uspavano srce demokracije* u izdanju nakladnika Avis Rara Studija. Knjiga se sastoji od 65 tekstova objavljenih u različitim medijima, od kojih najviše u Vrbovečkim novinama, te teksta Uspavano srce demokracije, Predgovora, Pogovora, O knjizi i Bilješke o autoru. Knjiga ima ukupno 310 stranica teksta i popratnih materijala.

Prof dr. sc. Ivan Koprić eminentni je hrvatski znanstvenik i stručnjak za javnu upravu, redoviti je profesor u trajnom zvanju i predstojnik Katedre za upravnu znanost Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Trenutno obnaša dužnost predsjednika Znanstvenog vijeća Akademije pravnih znanosti Hrvatske, a član je i Izvršnog odbora Znanstvenog vijeća za državnu upravu, pravosuđe i vladavinu prava HAZU-a. Glavni je urednik međunarodnog znanstvenog časopisa *Hrvatska i komparativna javna uprava*, a dobitnik je i ugledne međunarodne Nagrade Alena Brunovska. Bio je i voditelj ili član više stručnih radnih skupina za pripremu strategija ili zakona Vlade Republike Hrvatske te resornih ministarstava. Ekspert je Europske komisije, UNDP-a i OECD-Sigme u području javne uprave, upravljanja ljudskim potencijalima i upravnog prava, a na poslovima oko reforme javne uprave radio je i za druge međunarodne organizacije (OUN, Svjetska banka, GIZ, ReSPA, Council of Europe, European Institute of Public Administration, i dr.). Vanjski je član Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav Hrvatskog sabora. Profesor Koprić u svom je radu objavio velik broj znanstvenih radova, a autor je i koautor više znanstvenih knjiga i sveučilišnih udžbenika. Pored navedenoga, profesor Koprić je i istaknuti javni intelektualac, koji svojim kritičkim promišljanjem aktualne hrvatske političke i društvene zbilje nastoji potaknuti pozitivne promjene u hrvatskome društvu.

Kao rezultat tih i takvih promišljanja, profesor Koprić odlučio se napisati knjigu o hrvatskoj lokalnoj samoupravi iz ponešto drugačijeg rakursa nego je to uobičajeno za znanstvenika koji sa znanstvenim instrumentarijem analizira probleme karakteristične za hrvatsku lokalnu samoupravu.

Dok je za pisanje znanstvenog rada svojstven pristup koji uključuje temeljitu znanstvenu analizu nekog problema te postavljanje odgovarajuće hipoteze koja će se tijekom istraživanja potvrditi ili ne, u ovoj se knjizi profesor Koprić odlučio za drugačiji pristup. Ovaj drugačiji pristup savršeno je logičan jer se on u ovoj knjizi ne obraća u prvom redu znanstvenoj i stručnoj zajednici, kako je slučaj kada se piše rad koji ima znanstvenu i stručnu dimenziju (iako i druge skupine interesenata mogu zanimati određene teme koje su predmet znanstvene i stručne analize). U ovom radu profesor Koprić obraća se u prvom redu građanima i lokalnoj zajednici, pa je sama struktura teksta vrlo jasna, razumljiva i pristupačna svima, a ne samo

uskoj grupici eksperata koji se bave materijom vezanom uz lokalnu samoupravu. Upravo stil pisanja ove knjige i pojednostavljena analiza različitih problema vezanih za ustrojstvo i funkcioniranje hrvatske lokalne samouprave predstavljaju posebnu vrijednost knjige jer je čini dostupnom svima.

Sam autor za knjigu u Predgovoru kaže kako je počela nastajati u atmosferi euroentuzijazma 2012. godine. U to je vrijeme profesor Koprić, u koautorstvu s doc. dr. sc. Anamarijom Musom i doc. dr. sc. Gorankom Lalić, napisao knjigu *Europski upravni prostor*, o kojoj je govorio u emisiji Radio Vrbovca. Intervju je objavljen i u Vrbovečkim novinama, da bi nakon toga uslijedio niz kolumni u istim novinama, koje predstavljaju jezgru ove knjige. Iako su teme tih kolumni bile različite, na kraju su prevladale teme vezane uz lokalnu samoupravu.

U knjizi su, pored početnog intervjua za Vrbovečke novine, objavljene još 52 kolumne izašle u Vrbovečkim novinama, te jedanaest tekstova objavljenih u drugim medijima. Od tema koje su vezane za lokalnu samoupravu, a objavljene su u Vrbovečkim novinama, mogu se nabrojiti: *Lokalna samouprava za građane i za zajednicu; Statističke regije i reforma lokalne samouprave; Lokalni izbori 2013.; Glasamo li za nekoga ili za nešto; Od kruga do kruga; Postizborna depresija; S partijom kroz život; Dug put do kvalitetne lokalne samouprave; Vjetar puše, zvona zvone: a plete li majka crnu vunu; Žilava čeljad; Šuti i plivaj dalje; Potemkinovi gradovi; Veliki hrvatski gradovi: Europski patuljci; Mjesna samouprava bez prava i svrhe; Zagreb i ostatak Hrvatske; I kokoš i jaje, a možda i još ponešto; Prema metropolitanskom upravljanju; Reformo, tko te nije volio; Sve ove godine dao bih za...; Tako lijepi nepotrebni modeli; Crkvene župe i lokalna samouprava; Integrirano lokalno upravljanje; Suradnja i udruživanje općina i gradova; Decentralizacija prije i poslije izbora; Reci i dušu svoju spasi; Reforme u raljama politike; Zadovoljstvo građana lokalnom uslugom; Usmjeravanje lokalne samouprave na rezultate; Učinkovitost lokalne samouprave; Stručnjak; Lokalni izbori; Rubikova kocka; Modeli reforme lokalne samouprave pred lokalne izbore; Nove švedske regije; Nove izmjene zakona o lokalnoj samoupravi; Neposredno birani načelnici – blagodat ili kazna; Stižu vladini povjerenici; Mladi, savjeti mladih i lokalna samouprava; Popravljanje lokalne demokracije; Ugušit ćemo se od centralizacije; Indeks kvalitete lokalne samouprave? Do kad će postojati županije; Razvoj teritorijalne organizacije lokalne samouprave u Hrvatskoj nakon II. svjetskog rata.*

U drugim medijima objavljeni su sljedeći tekstovi: *Reforma lokalne samouprave: Il' umri il' prijeđi na drugoga; Zbog podjele na pet regija država se ne bi raspala; Zašto i kava reforma lokalne i regionalne samouprave, Ukidanje županije destabilizira državu; Tko je dobio lokalne izbore i koliko su važne županije; Vlada će povećati ovlasti župana i gradonačelnika; Zakon za šerife, a protiv građana; O lokalnoj samoupravi, upravnom obrazovanju i životnim mudrostima.*

Na kraju knjige iznosi se raspored tema za seriju emisija Radio Vrbovca o lokalnim izborima 2013. godine. Od stranice 265. do stranice 275. autor svoja razmišljanja sublimira u tekst pod naslovom *Uspavano srce Hrvatske demokracije*. Na stranici 269. navedenog teksta autor kaže kako je ovo „... knjiga o hrvatskoj

lokalnoj samoupravi koja je u zadnjih tridesetak godina ograničena svjesnom i upornom politikom centralizacije. Nakon izgradnje institucija središnje državne vlasti tijekom 1990-ih, opravdanje za daljnju centralizaciju bio je najprije proces priključivanja Europskoj uniji, zatim ekonomska i financijska kriza, a onda, na kraju, i odabrani način sudjelovanja u procesima zajedničkog europskog upravljanja i korištenja europskim kohezijskim i razvojnim sredstvima u Hrvatskoj. Potencijali hrvatske lokalne samouprave tek su neznatno i privremeno ojačali tijekom nekoliko pokušaja decentralizacije, od kojih je najvažniji onaj s početka 2000-ih. Usprkos tome što na lokalnoj razini postoje tradicionalne i u socijalno tkivo društva dobro ukorijenjene lokalne zajednice, hrvatska lokalna samouprava ostaje uspavana...“.

Knjiga je izuzetno zanimljivo i čitljivo djelo koje baca posve novo svjetlo ne samo na probleme hrvatske lokalne samouprave, nego se dotiče i čitavog niza drugih pitanja poput birokracije, upravnih reformi, modernih modela javnog upravljanja i dr. Pisana je na način da je razumljiva svima, te se preporučuje ne samo onima koji se bave teorijskim i praktičnim aspektima javne uprave, nego i svim drugima kojima na jedan vrlo plastičan i jednostavan način pruža uvid na različita pitanja vezana uz ustrojstvo i funkcioniranje lokalne samouprave. Autor je ovim djelom otvorio brojna pitanja, nastojeći potaknuti čitatelje na razmišljanje kakvu to javnu upravu žele, s posebnim naglaskom na probleme u ustrojstvu i funkcioniranju lokalne samouprave. Zbog toga ova knjiga predstavlja vrijedan doprinos diskusiji o upravnim i političkim reformama u Hrvatskoj te se preporučuje širokom krugu čitatelja.

Izv. prof. dr. sc. Mirko Klarić